

НИН-ови КРИТИЧАРИ БИРАЈУ

Десет најбољих

Критичари који у НИН-у редовно прате збивања у појединим областима културног стваралаштва, већ по традицији праве ранг-листе најбољих и најзначајнијих уметничких остварења. Биланс 2008, започет у прошлом броју, завршавамо у овом листам најуспешнијих у преведеној прози, архитектури, филозофији и стрипу

ПРЕВЕДЕНА ПРОЗА

Година опуса, година суседа

■ Тихомир Брајовић

Годину која је за нама у области преведене прозе у највећој мери обељежио је, чини се, тренд узастопног, континуираног публикаовања дела појединих писаца.

Предводник овог тренда је, као што и приличи, издавач године, београдска „Геопетика“, која је наставила систематско, на овим годишњим листама већ запажено комплетирање опуса нобеловца Орхана Памука (*Црна књига; Музеј невиности*), као и представљање сталних кандидата за „Нобела“, Харуки Муракамија (*Кад падне ноћ*) и Дона Де Лиља (*Падач*), односно штампање нових приповедних остварења у свету веома цењених аутора као што су Кристоф Рансмајер (*Летећа планина*) или Пол Остер (*Човек у мрак*). Следи зрњанинска „Агора“ са десет наслова прошлогодишње нобеловке Дорис Лесинг, при чему је чак осам њених књига (*Мемоари преживеле; Трава пева; Марта Квест; Алфред и Емили* итд) објављено баш 2008. Трилинг најакциднијих заокружује још један београдски издавач, „Плато“, петомним корпусом раније већ преводених, а сада издавачки и графичко-дизајнерски обједињених романа једног од најутцајнијих писаца данашнице, Умберта Ека. Не треба, свакако, заборавити ни „Паидени“ вишегодишњи труд на упознавању нашег читалаштва с готово непознатим, пре свега руским великанима, овога пута представљеним првим од четири предвиђена тома романа и приповести Константина Леонтева.

Помало у сенци оваквих подухвата одиграва се велики повратак екс-ју писаца. Тако је, после година тек спорадичних превода с језика нових суседа, београдски „Архипелаг“ штампао веома интересантне романа савремених словеначких и македонских романписца (Алеш Штегер, Берлин; Гоце Смилевски, *Разговор са Спинозом*), а придружују се још два престоничка издавача, „Клет“, који са словеначког објављу-

је роман Михе Маццинија *Ханин телохранитељ*, и „Геопетика“, који у ауторовом сопственом преводу на српски објављују *Посматрача*, већ четврту књигу једног од најзанимљивијих савремених македонских писаца Александра Прокопијева.

Томе можда ваља додати и наслове који, додуше, нису преводи, али исто тако више нису ни домаћа књижевност. Ако се, дакле, има у виду све видљивије присуство књига хрватских писаца, као што су, рецимо, *Некрол* за М. Влахе Богвишића („Стубове културе“), *У што се заљубљујемо* Романа Симића („Архипелаг“) и *Баба Јага је сивијела* (југословенски издаци „Геопетика“), затим чедо низ наслова Миљенка Јерговића, Бориса Дежуловића или

Ведране Рудан (ВЕЗ), као и скорашња и нова издања романа Александра Хемингвеја и других млађих босанско-хрватско-српских аутора („Ренде“), онда је заиста и овде могуће говорити о правом тренду. Свој прилог добросуседским књижевним односима дају, уосталом, и сасвим „свежи“ преводи с мађарског (Наоми Киш, *Транс*) и бугарског (Алек Попов, *Пси у ниском лету*). Попут претходно поменутих, и ова издања по логици културне комуникације несумњиво могу само да поспеше узвратно представљање и заграничну афирмацију савремене српске књижевности. ■

1. Умберто Еко, *Корпус романа* (превод. превођиоци), Плато
2. Ноеми Киш, *Транс* (Ивана Мацини, Агора)
3. Константин Леонтев, *Романи* (Душко Пауковић), Палена
4. Миха Мацини, *Ханин телохранитељ* (Ана Ристовић), Клет
5. *Откачене приче Латинске Америке* (Љиљана Поповић-Анђић, Бранко Анђић), Геопетика
6. Пол Остер, *Човек у мрак* (Ивана Бурић Пауновић), Геопетика
7. Алек Попов, *Пси у ниском лету* (Марија Јона Стојадиновић), Геопетика
7. Кристоф Рансмајер, *Летећа планина* (Златко Красни), Геопетика
8. Гоце Смилевски, *Разговор са Спинозом*, (Биљана Андоновић), Архипелаг
9. Карлос Фуентес, *Срећне породице* (Ксенија Шуловић), Архипелаг

АРХИТЕКТУРА

Град у граду

■ Милорад Х. Јефтић

На широјој пољани Старог аеродрома завршена је извођачки шест истоветно обликованих палата пословног комплекса „Airport city“. Гледане издвојено, типске зграде припадају реду натпросечних архитектонских остварења, с тим што сврстане у два паралелна низа око широког средњег шеталишта добијају квалитет више и творе урбоархитектонски ансамбл импресивне просторне и ликовне снаге. Уз комплетну комуникациону инфраструктуру и највишу технолошку опремљеност на више од 70.000 квадратних метара корисне површине, ова фаза будућег „града у граду“ заслужује издвојено место међу нашим новим инвестиционим подухватима.

Компонован из два спојена блока – приземног са јавним просторима и вишеспратног намењеног административне – Поршеов објекат одликује јасна и ефикасна функционална поставка, а његову ликовну особност носе спратни кубични блок одмерене и, истовремено, самосвојне фасадне иконографије.

Пројектанти комплекса Зира су за обиман и разноврстан садржај нашли делотворан намењени распоред и изузетан ентеријерски оквир, док су на спољном плану велики волумен објекта значајно рашчлањили у неколико габаритних сегмената и тиме га у доброј мери прилагодили размерам изграђеног окружења.